

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/2/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114229229
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114229229.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti súdu mal. I. G., nar. XX. XX. XXXX a mal. N. G., nar. XX. XX. XXXX, zastúpených opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, Prešov, za účasti matky V. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. X, C., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Vaľo & partners s. r. o., so sídlom v Prešove a otca G. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. X, C., o návrhu navrhovateľky N. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. X, C., toho času bytom G. XX, C., o nariadenie predbežného opatrenia s prísl., o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo dňa 12. 11. 2014, č. k. 24P/317/2014-11 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým mal. I. G., nar. XX. XX. XXXX a mal. N. G., nar. XX. XX. XXXX dočasne zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky N. R., nar. XX. XX. XXXX. Matke uložil povinnosť platiť výživné na mal. deti, na každé z nich, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa k rukám navrhovateľky vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca vopred od nariadenia predbežného opatrenia opakovane do budúcnosti. Uložil navrhovateľke podať na príslušnom súde do 30 dní od doručenia uznesenia o predbežnom opatrení návrh na začatie konania o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Určil, že toto predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na ust. § 74 ods. 1 a § 76 ods. 1 písm. a) O. s. p.. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že v danom prípade je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov. Matka mal. detí sa odsťahovala so svojim priateľom a mal. dcérou T. zo spoločnej domácnosti, mal. I. a mal. N. nekontaktuje, nezaujímajú sa o nich. Mal. deti momentálne bývajú v spoločnej domácnosti s navrhovateľkou a tieto deti vyjadrili vôľu byť zatiaľ zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka sa stará o mal. deti. Má zabezpečené vhodné bytové podmienky, poskytuje deťom potrebnú starostlivosť, zabezpečuje ich potreby, preto súd prvého stupňa dočasne zveril deti do jej osobnej starostlivosti. Berúc do úvahy zákonné kritériá pre určenie vyživovacej povinnosti, súd prvého stupňa zaviazal matku platením výživného na každé mal. dieťa v minimálnom rozsahu dňom vydania rozhodnutia, teda dňom 12. 11. 2014. Pri rozhodovaní vo veci samej až po vykonaní dokazovania bude možné stanoviť výšku výživného. Súd prvého stupňa tiež uložil navrhovateľke v zmysle § 76 ods. 3 O. s.p. povinnosť podať na príslušnom súde v lehote 30 dní od doručenia uznesenia návrh vo veci zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka mal. detí, ktorá navrhla uznesenie zmeniť tak, aby návrh navrhovateľky bol v celom rozsahu zamietnutý. Matka poukazuje na to, že súd prvého stupňa podľa jej názoru porušil napadnutým rozhodnutím Dohovor o právach dieťaťa. Boli tiež porušené ústavné práva otca, matky a mal. detí v súlade s čl. 41 ods. 1, 3, 4 Ústavy SR. Podľa matky vydané rozhodnutie je protizákonné a hrubo porušuje Zákon o rodine, najmä pokiaľ ide o ust. §

28 a § 31 Zákona o rodine. Dôsledkom nerešpektovania tejto hmotnoprávnej úpravy súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s procesnoprávnou úpravou stanovenou v Občianskom súdnom poriadku, pokiaľ ide o § 1, § 103 a § 176 O. s. p.. Pokiaľ by sa súd prvého stupňa dôsledne riadil touto právnou úpravou, tak by nemohol dopustiť, aby účastníkom konania vo veci starostlivosti súdu o mal. detí nebol aj otec mal. detí, teda G. G., a naopak, aby bez preukázania naliehavého právneho záujmu podľa § 74 O. s. p. účastníkmi tohto konania bola len matka, jej deti zastúpené kolíznym opatrovníkom a navrhovateľka. Takýmto postupom súdu súd protizákonne, vzhľadom na osobitosť tohto konania vylúčil z tohto konania ako účastníka otca mal. detí. Poukázala na to, že podľa rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp. zn. 24P/352/2012 manželstvo matky a otca mal. detí bolo rozvedené, pričom mal. I., mal. N. a mal. T. boli zverené do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Otcovi bolo uložené prispievať na výživu mal. detí v sumách po 120 Eur, 100 Eur a 100 Eur mesačne. Hlavným dôvodom rozvodu manželstva účastníkov bolo to, že otec nadmerne požíval a aj v súčasnosti požíva alkoholické nápoje, nevenoval sa rodine, ale len rekonštrukcii svojho rodinného domu vo D. D., čo u matky vyvolávalo oprávnený odpor a absenciu citovej náklonnosti. Napriek tomu, že otec má vyživovaciu povinnosť voči svojim mal. deťom, tak už dlhodobo neplatí žiadne výživné na svoje tri mal. deti, aj keď je riadne zamestnaný. Matka z dôvodu zabezpečenia existencie rodiny musí pracovať v zahraničí, v M., a preto dňa 26. 09. 2014 pristúpila na dohodu s otcom o úprave práv a povinností k mal. deťom. Podľa tejto dohody sa otec s matkou dohodli, že mal. I. a mal. N. budú od októbra 2014 v osobnej starostlivosti otca s tým, že mal. T., nar. XX. XX. XXXX ostáva aj naďalej v osobnej starostlivosti matky. Keďže táto dohoda nebola schválená súdom, nenadobudla platnosť, účinnosť a vykonateľnosť (§ 24 ods. 3 Zákona o rodine). Navyše otec ani túto neplatnú dohodu si neplní, keďže mal. I. a mal. N. bez súhlasu matky zveril do výchovy a opateru cudzej osobe, a to navrhovateľke. Matka až po týchto zisteniach pochopila motív otca uzavrieť túto neplatnú dohodu, ktorej skutočným dôvodom bolo to, aby otec mal možnosť splniť želanie navrhovateľky, ktorá žije sama a nemá žiadne deti. Matka predloží súdu písomný zápisník navrhovateľky, v ktorom táto vulgárne osočuje matku a jej priateľa a v takomto duchu vychováva aj obe mal. deti. Preto tieto deti sú navrhovateľkou zmanipulované v neprospech matky a toto si jednostranne osvojil aj kolízny opatrovník. Ďalším dôvodom na uzavretie takejto dohody bolo, aby otec sa zbavil svojej povinnosti platiť výživné pre tieto mal. deti. Otec ani nemá možnosť zodpovedne sa starať o tieto deti, lebo už viac rokov rekonštruuje rodinný dom vo D. D., kde v súčasnosti aj býva, avšak nedokončený stavebný stav tohto domu nezodpovedá zdravému bývaniu pre mal. deti. Platí právny stav podľa právoplatného rozhodnutia súdu o rozvode manželstva, keď mal. deti sú zverené do výchovy matky s tým, že otec má povinnosť platiť stanovené výživné. Ilustrovaný protizákonný stav vážne ohrozuje výchovu a opateru detí, ktoré protiprávne má vo svojej dispozícii navrhovateľka, sú vychovávané k nenávisti voči matke a naopak, mal. T., ktorú vychováva matka, má správnu výchovu. Vzhľadom na postoj jej súrodencov je tu ale vážna obava, že súčasné oddelenie a odlúčenie detí do rúk navrhovateľky vážne narúša integritu matky a súdržnosť detí ako súrodencov. Preto sa matka rozhodla, že už nebude pracovať v zahraničí a vzťahy s deťmi bude konvalidovať tak, aby skutočne boli v jej opatere a výchove. Súd prvého stupňa preto nesprávne akceptoval nedôvodný postup kolíznej opatrovníčky, ktorá jednostranne si osvojila tvrdenie navrhovateľky a protizákonne odmietla vypočuť matku a otca. Súd protizákonne z konania vylúčil jedného z biologických rodičov detí, a to otca, a nemal zábrany zveriť dočasne deti navrhovateľke. Súd prvého stupňa nepochopil, že zveriť do výchovy a opateru úplne cudzej osobe je len prípustné pri splnení mimoriadnych dôvodov. Preto matka v záujme svojej zákonnej povinnosti chrániť svoje deti sa rozhodla ihneď po podaní tohto odvolania zobrať do svojej opateru a spoločnej domácnosti i mal. I. a mal. N., lebo je tu vážna obava, že navrhovateľka ako úplne cudzia osoba by mohla pri výchove týchto detí sa dopustiť nenapraviteľnej ujmy na psychike a ďalšom vývoji týchto detí. K podanému odvolaniu matka pripojila rovnopis dohody rodičov o úprave práv a povinností k mal. deťom zo dňa 26. 09. 2014, obsah ktorej spomína v podanom odvolaní.

Odvolanie matky bolo doručené aj ostatným účastníkom konania, a to navrhovateľke N. R., otcovi mal. detí a kolíznemu opatrovníkovi, ktorí sa k odvolaniu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O. s. p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie opodstatnené nie je.

Podľa ust. § 74 ods. 1 O. s. p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, žeby výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa ust. § 75 ods. 1 O. s. p., predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, a ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. a) O. s. p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkov najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. b) O. s. p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov, alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa ust. § 76 ods. 3 O. s. p., súd pri nariadení predbežného opatrenia uloží navrhovateľovi, aby v lehote, ktorú mu určí, podal návrh na začatie konania na súde alebo na rozhodcovskom súde; ak ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd vydá uznesenie o začatí konania. Môže tiež určiť, že predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Predbežné opatrenie v zmysle citovaných zákonných ustanovení je zabezpečovacím civilno-procesným prostriedkom. Nie je konečným rozhodnutím o veci a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Rozhodnutie o predbežnom opatrení predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva a osvedčenie ohrozenia tohto práva, ktoré neprejudikuje práva a povinnosti účastníkov, v dôsledku čoho nemôže nahrádzať konečné rozhodnutie vo veci samej a poskytnúť účastníkom definitívnu ochranu.

Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti), pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní a postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná.

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pre akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Z obsahu spisu vyplýva, že mal. I., nar. XX. XX. XXXX a mal. N., nar. XX. XX. XXXX G. spolu s mal. T., nar. XX. XX. XXXX pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa XX. XX. XXXX, č. k. 24P/352/2012-70 rozvedené. V tomto konaní súd zároveň schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa mal. deti zverujú do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec je povinný prispievať na výživu mal. I. sumou po 120 Eur mesačne, na mal. N. sumou po 100 Eur mesačne a na mal. T. sumou po 100 Eur mesačne k rukám matky. Styk otca s mal. deťmi upravený nebol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 10. 2013.

Matka mal. detí už dlhšiu dobu vykonáva prácu zdravotnej sestry v M. v dvoj, resp. trojtýždňových intervaloch. Táto situácia bola daná už v čase konania o rozvod manželstva rodičov mal. detí (OS Prešov sp. zn. 24P/352/2012) s tým, že podľa vyjadrení matky v uvádzanom konaní v čase jej pobytu v zahraničí starostlivosť o mal. deti spočiatku zabezpečoval otec, následne však opateru mal. deťom poskytovala sestra nebohej starej matky N. R. - navrhovateľka v tomto konaní (správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 06. 03. 2013, č. I. 32 spisu OS Prešov sp. zn. 24P/352/2012).

Vzťahy medzi matkou mal. detí a navrhovateľkou sa zhoršili v letnom období v roku 2014, po tom, čo matka začala žiť s priateľom, ktorého deti akceptovať nechceli. Počas jej pracovného turnusu v zahraničí boli ponechané v jeho starostlivosti, čo mal. deti neakceptovali a incident medzi ním a mal. N. bol riešený aj prostredníctvom príslušného OOPZ SR.

Odvolací súd pri rozhodovaní o veci vychádzal z predložených listinných dôkazov, ktorými sú návrh navrhovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, a predovšetkým správa o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch u oboch mal. detí vyhotovená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov 12. 11. 2014. Z obsahu tejto správy vyplývajú vyššie uvádzané zistenia (ktoré v odvolaní matka nespochybnila) a je ďalej zrejme aj to, že mal. I. a mal. N. nie sú u matky a od novembra 2014 sa

nachádzajú v domácnosti navrhovateľky, ktorá je ich príbuznou. Mal. T. G. odišla do domácnosti svojej matky. Kolízny opatrovník ďalej zistil, že v domácnosti navrhovateľky majú obe mal. deti vytvorené vhodné podmienky pre optimálny rozvoj, pričom z príbuzných je tu ešte dôležitá osoba, s ktorou sú mal. deti v dennodennom kontakte, a to je ich teta, nevlastná sestra matky Y. I., nar. XX. XX. XXXX.

Správa kolízneho opatrovníka v predmetnej veci je založená aj na zistení stanoviska mal. detí, ktorých vyjadrenia smerujú k tomu, že si v súčasnom období želajú byť zverené do starostlivosti navrhovateľky, nedokážu akceptovať matkinho priateľa a myslia si, že do ich života vniesol úplný rozvrat. Mal. I. a mal. N. sa vyjadrili tiež v tom zmysle, že nechcú byť zverené do starostlivosti otca. Kolízny opatrovník v starostlivosti navrhovateľky o deti žiadne nedostatky nezistil. Potvrdil, že táto poskytuje výlučnú starostlivosť, pranie, žehlenie, varenie a pod..

Odvolací súd konštatuje, že v zmysle uvedeného bola dostatočným spôsobom osvedčená naliehavosť nariadenia predbežného opatrenia o zverení mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Ako už bolo spomínané matka mal. detí sa odsťahovala z predchádzajúceho bydliska so svojim priateľom a mal. dcérou T., bez toho, aby s ňou odišli aj mal. I. a mal. N.. V čase neprítomnosti matky z dôvodu jej pracovnej činnosti sa mal o deti starať jej priateľ, ktorého však maloletí neakceptovali. Je zrejmé, že navrhovateľka už v období predchádzajúcich rokov vypomáhala matke v starostlivosti o mal. deti pri jej pracovnom pobyte v zahraničí, čo ako už bolo spomínané vyplynulo aj z obsahu spisu Okresného súdu Prešov, sp. zn. 24P/352/2012. V dôsledku odchodu matky z domácnosti sú obe mal. deti v starostlivosti navrhovateľky, vyjadrili vôľu u nej zotrvať a v starostlivosti navrhovateľky o mal. deti nedostatky zistené neboli.

Nemožno súhlasiť s argumentáciou matky, že súd prvého stupňa nekonal s otcom mal. detí ako s účastníkom konania. Otcovi mal. detí, rovnako ako aj ďalším účastníkom bolo doručené preskúmané uznesenie o nariadenom predbežnom opatrení spolu s návrhom na začatie konania. Otec proti tomuto uzneseniu odvolanie nepodal a rovnako sa nevyjadril k odvolaniu matky. V súvislosti s rozhodovaním v tejto veci nemožno tiež opomenúť, že je to samotná matka, ktorá spochybňuje schopnosti otca zabezpečovať starostlivosť o mal. deti a zároveň poukazovala aj na to, že po vzniku problémov v rodine mala záujem, aby sa o mal. I. a mal. N. staral otec, ktorý však neakceptoval ich dohodu zo dňa 26. 09. 2014.

Vychádzajúc z obsahu šetrení, ktoré vykonával vo vzťahu k obom mal. deťom kolízny opatrovník v mieste ich pobytu bolo osvedčené pre účely rozhodovania o žiadanom predbežnom opatrení, že je dôvodné zveriť dočasne mal. deti do starostlivosti navrhovateľky, keďže mal. deti sa po odchode matky zo spoločnej domácnosti v jej starostlivosti nenachádzajú a o deti sa stará navrhovateľka. Ako už bolo uvádzané, ide o príbuznú mal. detí, ktorá aj v období predchádzajúcich rokov pomáhala matke pri zabezpečovaní starostlivosti o deti v čase pracovného pobytu matky v zahraničí. K odvolacím námietkam matky je potrebné uviesť, že matka v danom štádiu konania nepredložila dôkaz preukazujúci, že skutočne ukončila prácu v zahraničí a že sa v súčasnosti o deti aj osobne stará. Súd prvého stupňa preto správnym spôsobom vyhodnotil opodstatnenosť nariadenia žiadaného predbežného opatrenia za účelom zabezpečenia riadnej starostlivosti o mal. deti. Podobne správnym spôsobom rozhodoval súd prvého stupňa aj o určení vyživovacej povinnosti zo strany matky, keď v tejto časti je rozhodnutie súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine.

Odvolací súd zdôrazňuje, že nejde o konečné rozhodnutie a opatrenie súdu vo veci mal. detí s tým, že v rámci konania o veci samej sa bude so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania posudzovať opodstatnenosť tohto návrhu vo vzťahu k mal. deťom.

Súd prvého stupňa by mal v ďalšom konaní zvážiť, či prípadným nariadením predbežného opatrenia nie je opodstatnené rozhodnúť o vyživovacej povinnosti v danom štádiu konania aj zo strany otca mal. detí.

So zreteľom na všetky tieto okolnosti je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne, a preto odvolací súd ho potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p..

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 1, § 145 O. s. p.)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.